

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae Sive Ius Ecclesiasticum

Wiestner, Jacob

Monachii, 1705

VII. De Personis præsentandis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62668](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62668)

P. cit. q. 12. n. 37. propugnant Covarruvias in *c. Quamvis 2. de Patro. in 6. p. 5. 2. n. 7. V. Hu tamen & Gutierrez de Jurament. p. 3. cap. 5. n. 13.* ejusmodi juramentò imò & promissione simplici standum, asserentes non tantùm patrono, sed ipsi etiam Ordinario instituenti. Patrono quidem; quò juramentum à Jure nusquam reprobatur, neque præjudicium afferat tertio, aut in salutis dispendium vergat; & propterea locus sit Regulæ traditæ *c. Cùm contingat 28 de Jurejurando & c. Quamvis sit.* & simplici promissione de presentatione alternative faciendâ stare debeant compatroni, *Clement. Plures cit.* Cur non etiam juratâ promissione de non variando? Ordinario verò; ne, si non primò præsentatum, sed eò præteritò alium, insuper habitò ejusmodi juramentò vel promissione, superadditum instituat, patroni perjurium approbare ejusque peccato cooperari videatur, *arg. c. Mulier 34. de Jurejurando. Vivianus, id à Rota decisum, asserens Lib. 10. cit. cap. 2. n. 6.*

113. Sed, ut hæc vera & in praxi tenenda sint, casu tamen, quò à patrono alius contra juramentum & fidem datam præsentatus ab Ordinario institueretur, institutionem validam fore, cum Imola existimat Covarruvias *cit. n. 7. V. Prædicta*, perinde fere, sicut Titius, post imita & juramentò firmata sponsalia cum Bertha, matrimonium validè contrahit cum Caia, *c. Sicut 22. de Spons. & Matr.* etiam si juramentum & fidem datam observare ipse, ejusque huic contravenire volentis matrimonium impedire potius, quam ei assistere parochus debuisset, *c. fm. §. Sanè, de Clandest. despons. Zoësius ad hanc Rubr. n. 49.*

114. Excipiendus tamen videtur casus, quò primò præsentatus non esset idoneus;

tum enim (uti &, si secundo præsentare vellet alium, priori evidenter digniorem) propter utilitatem Ecclesiæ patronum à juramento absolvi, & ad idoneum vel ita digniorem præsentandum admitti posse, idem notat *n. 7.*

ARTICULUS VII.

De Personis præsentandis.

SUMMARIUM.

115. *Præsentanda est persona capax institutionis.*
 116. *Non tamen patronus à seipso:*
 117. *Licet ab ipso præsentari valeat Filius & Pater.*
 118. *Sui patronatus beneficium consequi patronus liberâ Episcopi collatione,*
 119. *Et compatroni presentationem approbandâ potest.*
 120. *In presentatione ratio habendâ etiam est juris specialis:*
 121. *Quò incapacis præsentatio aliquando irritatur ad instantiam,*
 122. *Aliquando ipso Jure irrita est.*
 123. *Cùm fundatio præfert consanguineis fundatoris huic proximioribus*
 124. *Et verisimilius etiam ab eo remotior præsentari potest.*
 125. *Cùm eadem præfert proximioribus, ea non de ultimi possessoris beneficium:*
 126. *Sed ipsius fundatoris proximioribus exaudienda,*
 127. *Secundum graduum non Canoniceam,*
 128. *Sed Civilem computationem.*
 129. *Ad beneficium fundatum pro consanguineis etiam spuris, Apostolicò:*
 D d d d 130. Imò

130. Imò & Imperiali rescriptò legitimus, admittitur.
131. Qui dignus & dignior Jure sit.
132. Presentans indignum privari pro ea vice potest jure presentandis.
133. Nonnullis casibus exceptis.
134. Vi fundationis aliquando dignus preferendus est digniori.
135. Regulariter ad beneficia curata dignior ab Ecclesiastico:
136. A laico saltem dignus est presentandus.
137. Ad simplicia dignum presentandò etiam Ecclesiasticus satisfacit.
138. In Foro saltem Externo.
139. Gratificatio locum habet, cum ab eodem plures presentati dignitate aequales:
140. Cum inaequales sunt, instituendus ex iis est dignior.
141. Vel presentatus numerò suffragiorum.
142. Etiam respectu aliarum partium majori.
143. Inter duos aequè dignos, à diversis presentatos, locus est gratificationi.
144. Secundum aliquos etiam tertii institutioni:
145. Verius presentatorum alter instituendus est.
146. Duobus casibus exceptis.
115. **P**resentari ad Ecclesiastica beneficia vacantia à patronis debent personae capaces institutionis: cujusmodi non sunt laici; clerici conjugati, Censurà, Irregularitate, vel crimine aliquò, privationis beneficii, depositionis, degradationis pœnam inducente, irretiti, ut *Lib. 1. Tit. 14. à n. 40.* est explicatum.
116. Præterea patronus presentare nequit seipsum, quantumvis aliàs benefi-

ciò dignus præ aliis esset, *c. Per nostras 26. hâc Rubr. & c. fin. de Institut.* quibus locis inter presentantem & presentatum exigitur distinctio personarum. Unde etiam sui presentationem patronus facere nequit per procuratorem à se constitutum; quia etiam sic presentari celessetur à se ipso, *arg. Reg. Qui facit 71. in 6.* Neque etiam ab alio, cui ipse sui patronatus non perpetuus, sed pro illa donat, taxat vice donasset; quò donatio in fructum ita facta præsumatur, ut à donatorio presentetur ipse Patronus, ut cum *Lambertino Lib. 2. p. 1. q. 8. art. 11. & Viviano Lib. 6. cap. 9. n. 22. tradit. Bosc. de Offic. Episc. alleg. 72. n. 91. pro hac & vera Opinione sua allegat. Borchum de Curte V. Ipse vel is, q. 10. n. 37.* qui tamen extra casum, quò sui patronatus alteri, ut procuratori conceditur, contrarium tenentibus non obstat accedit, *l. cit. in fine.* Unde

Dubium oritur primò, an pater filium presentare etiam nequeat filium. Dubitandi ratio est; quòd filius & pater Jure una eademque persona reputatur, *l. fin. C. de Impub. substitut. & c. na caro, can. Contradicimus 33. q. 3.* eamque ob causam filius quidquid patris in patre acquirit, non sibi, sed patri acquirit, *§. 1. Insti. Per quas personas &c.* Unde pater presentandò filium in effectu presentare videretur seipsum, contra *c. Per nostras & c. fin. cum. de Institutiones.*

Nihilominus à patre etiam filium, & ab hoc illum presentari ad beneficium posse, cum Glossa in *c. Consultatus 15. V. Auctoritate & Panormit. ibid. n. 3. Paolo de Citadino de Jure Patronatus. p. 4. n. 3. & cit. Lambertino Lib. 2. p. 1. q. 8. art. 12. ceteri DD. magno contentu defendunt, arg. c. Consultatus cit. ex causa de fustione, laicis prohibente, ne filius*

fuis propria autoritate Ecclesias concedant, à contrario ductò argumentò legitime inferitur, has illis concedi posse auctoritate Episcopi, ab iis præsentatos, sicut extraneos, sic etiam filios instituentis; quia *c. cit.* inhibita est sola concessio sive libera collatio; nupsiam autem præsentatio, quæ proinde permisa censetur, *arg. c. Cum apud 23. de Spons. & Matrim. præsertim;* cum pater in filium, & ille in patrem suffragium sive vocem electionis conferre permittatur, *arg. l. Illud §. ff. Quod cuiusque universi. nom.*

Neque aliud evincit ratio in contrarium allata; quia filius pro una eademque persona cum patre habetur solummodo in casibus Jure expressis: cujusmodi collatio, electio, præsentatio non sunt. Neque huic acquirit in spiritualibus; cum in his veritatis potior quam fictionis ratio sit, Archidiacon. *in c. Umic. de Voto, in 6.* sed tantum in temporalibus, scilicet bonis Profectiis & in Adventitiis quoad usumfructum, §. *cit.* & *l. Cum oportet 6. C. de Bonis, qua liberis.*

118. Quin sui etiam patronatus beneficium consequi patronus ipse potest. Imprimis, si Episcopus vel alius Prælati, ad quem institutio spectat, ei ad se vocato id vacans conferat motu proprio, & patronus consentiat conferenti, Panormit. *in c. Per nostras cit. n. 3.* & Vivianus *cap. cit. n. 6.* Dein, si, ut sibi conferatur, oblati precibus supplicet Episcopo vel alteri collatori, & iste deferat supplicanti, ut cum iisdem & Lambertin. *q. 8. cit. art. 3.* tradit & variis Rotæ decisionibus firmat Barbosa *in c. Per nostras cit. n. 5.* Demum etiam, si habeat unum vel plures compatronos, & ab his facta sui præsentationi consentiat, Glos. *in c. Consuluit cit. ubi Panormit. n. 4.* & Rochus *V. Honorificum, q. 4. n.*

20. quos pluribus relatis sequitur Barbosa *in c. Consuluit cit. n. 4. arg. c. Cum in Jure 33. de Elect.* ubi compromissarii permittuntur eligere unum ex seipsis, & eorum quilibet aliis suffragium in se conferentibus consentire. Ratio est; quia sic facta patroni præsentatio originem non ducit ab ipso, contra *can. Didicimus 14. q. 1.* sed ab aliis eam inchoantibus, ut iidem cum Riccio *in Praxi, Resol. 179.* & Ugolino *de Offic. Episc. cap. 51. §. 2. n. 1.* advertunt.

120. Non solum Communi, sed speciali quoque *vg. fundacionis, seu primæ beneficii institutionis, statuti, consuetudinis vel privilegii jure spectatò;* beneficii capaces clericos præsentare patronus debet; ut, si speciali hujusmodi jure beneficium à fundatore pro descendentibus, ejus consanguineis aut hæredibus, ex certa familia, loco, vel provincia oriundis, gradu literariò insignitis, aliæ qualitate præditis fundatum sit, tales ad illud præsententur, & alterius ad illud facta præsentatio obnoxia sit rescissioni, vel ipsò jure irrita, *cit. Rochus V. Honorificum, q. 18. in fine. Lambertin. Lib. 2. p. 3. q. 5. art. 4. n. 8. & Gutierrez Lib. 2. Q. Canon. cap. 11. n. 37.* Unde

121. Dubium secundum oritur, an alterius præsentatio irrita vel irritanda etiam sit, quando eorum, qui speciali jure spectatò, præsentandi essent, nemo contradicit. Quod, licet indiscriminatim affirmandum aut negandum videatur, Garcias tamen *p. 7. de Benefic. cap. 15. n. 6. & 10.* & hunc secutus Palao *Tract. 13. disp. 4. p. 9. n. 4.* distinctione utuntur: & hujusmodi præsentationem quidem subsistere ajunt, quando certa qualitas in clerico præsentando expolitur solò favore personarum, ejusmodi qualitate præditarum, *vg. fundatoris consanguineorum, ex certa familia, loco, vel*

D d d d a provin.

provincia oriundorum, & istorum, extranei præsentationem non ignorantium, nemo se opponit aut contradicit; quod favori pro se principaliter introducto renuntiare præsumantur, *arg. Reg. Qui tacet 43. in 6. & Jure permittantur c. Side terra 6. Privileg. Et Si quis 29. C. de Pæni.*

¶ 22. Si verò certa qualitas v.g. literarius gradus aut certum tempus studiorum, Theologici vel Juridici, exigatur favore ipsius Ecclesiæ vel beneficii, ut scilicet isti de persona magis idonea provideatur, vel alius obligationibus melius satisfiat, personæ eâ qualitate non prædixæ præsentatio irrita est, licet aliorum eâ qualitate præditorum nemo contradicat; quod, sicut Reipublicæ, sic & Ecclesiæ & Ecclesiastici beneficii favor sit publicus, *l. 1. §. 2. V. Publicum ff. de I. & I. Et l. fin. C. de SS. Eccles. favori autem & Juri publico privatorum nemo valeat renuntiare, l. Jus publicum 38. ff. de Pæni & c. Si diligenti 12. de Foro compet.*

¶ 23. Dubium tertio est, an, cum fundator aliquem ex consanguineis vel de progenie sua capacem præsentandum expressit, ipsius in patronatûs jure successor præferre proximiorum debeat, vel quem vult, etiam remotiorem præsentare possit. Ex obligatione proximiorum præsentandum, cum Lambert. *cit. p. 3. q. 5. art. 4. n. 12. volunt Garcias cit. cap. 15. n. 17. & Gutierrez cit. cap. 11. n. 38. quod præsentatio tali casu, non libero arbitrio, sed iudicio regulato commissa intelligatur; ut, quem fundator prædilexisse præsumitur, successor præferentare teneatur: ille autem prædilexisse præsumatur proximiorum; cum, quoties testator gradum non expressit, præferatur proximior, & remotior excludatur, *No-well. 118. cap. 3. pr. & Feudor. Lib. 2. tit. 10. ad finem.**

¶ 24. Sed, licet hoc in feudorum & in-

testatorum successione ita sit, verò milititer tamen in proposito casu remotior rem præsentari à patrono posse, cum Rodriguez *Summa Tom. 1. cap. 106. Luffinet Palao cit. p. 9. n. 5. & defendit Card. de Luca de Jure patronat. disc. 45. n. 3. eâ ducti ratione; partim, quod fundator ipsa commissione, quâ, occurrente vacationis casu, consanguineorum vel de progenie sua aliquem, sine propinquioris vel remotioris gradûs mentione, præsentandum expressit, electionem sibi in patronatu successoris arbitrio permittit intelligatur; cum præsentationes ita committendo commisisse intelligatur; ut præsentet consanguineum idoneum, qui sibi placuerit, *arg. l. Unum de Famil. 6. §. 1. & 2. ff. de Legat. 2. partim; quod ita liberalior fuerit in successorem patronum, quem non gravavit necessitas, sed liberæ ac liberalis electionis beneficii honoravit: partim etiam; quod utrobis longè sit Ecclesiæ: cui, si præsentatio non restringatur ad proximiorum, de idoneo ac digniore clerico facilis provideatur. Accedit; quod sic facultas variandi, ob Ecclesiæ utilitatem laici indulta, hujusmodi patrono adempta non sit à testatore: neque ab isto, cum non expressit, adempta dici debeat; ut ejus dispositio Juri communi magis conformetur, secundum Regulam traditam à Cle-ro §. Testamentum. q. 76. n. 11. & Menochio *Lib. 4. præsumpt. 73. n. 3.***

Dubium quarto est, an, cum fundationis instrumento consanguineus proximior dicitur præsentandus, id de consanguineo proximior fundatoris vel ultimi possessoris beneficii sit exaudiendum. Ratio dubitandi est; quod in majoribus ac primogenituris attendatur proximitas ultimi possessoris, & ingreditur una lineâ, ad aliam regressus non datur, antequam ex prima deficiant descendentes, Tit. 168.

ees, Tiraquell. de Primogeni, q. 40. Sed, quidquid sit de successione in majoratu, primogenitura, feudo & fideicommissio, ad vacans hujusmodi Gentilitii patronatus beneficium consanguineorum fundatoris, non possessoris seu beneficiarii ultimi proximioris presentandum, verius est; quod beneficia Ecclesiastica non, ut majoratus ac primogenitura, successione hereditaria deferantur, *can. Apostolica 7. can. Si ergo 8. q. 1. & c. 1. de Præbend. & dignit.* sed Ordinarii collatione, conformi voluntati fundatoris; qui, cum propinquioris præferat, præferre semper præsumitur sibi propinquioris. Ita cum Lambert. *cit. p. 3. q. 5. art. 4. à n. 12.* praxi tribunalium, Rotæque decisionibus allegatis, *cit. Garcias n. 20. Palao n. 6. & Card. de Luca n. 6.* Casu, quò cum duorum fundatori æque propinquorum alter per masculinam, alter per femininam lineam ab illo descendit, patroni arbitrio & liberæ electioni præsentationem relictam, asserit *cit. Garcias n. 15.* & verisimilius negat Palao n. 7. ex fundatoris mente per masculinam lineam descendentes præsentationem faciendam, adstruens; quòd istum propter conservationem agnationis prætulisse, præsumatur.

127. Dubium quintò est, an, cum consanguineus proximior præsentandus est, præsentatio debita sit proximiori secundum computationem Canonica[m] vel Civilem; quòd non levis est momenti, & de consanguineis collateralibus movetur; cum ex Titii fundatoris collateralibus duo secundum Canonica[m] æquali gradu à Titio distare possint, qui secundum Civilem computationem distant inæquali; sic enim Titii frater & ex alio fratre nepos secundum computationem Canonica[m], in collateralibus gradibus distantiam desumentem ab eo, qui à communi stirpe est remotior, æquali scilicet secundò gradu

Titio conjuncti sunt; quòd eorum remotior à stirpe communi, scilicet Titii patre, secundo gradu distet: secundum computationem autem Civilem, in collateralibus generationes, quæ inter personas intercedunt, vel personarum, unâ demptâ, numerum attendentem, Titio frater secundò, & ex alio fratre nepos tertio gradu conjuncti sunt; quòd inter Titium & ejus fratrem intercedant duæ generationes sive, quòd à Titio ad ejus fratrem tres, & ad nepotem ex fratre inclusivè perveniendo quatuor, ac proinde unâ demptâ, respectu fratris duæ, & respectu nepotis ex fratre tres remaneant personæ, juxta Regulam tradendam *Lib. 4. tit. & n. 14.* Quò supposito

In proposito casu eum, qui secundum computationem Canonica[m] proximior est, præferendum sustinent Cavall. *Commun. q. 398.* & Steph. Gratianus *Discept. Forens. cap. 77. à n. 10.* eâ ducti ratione; quòd beneficia non deferantur jure hereditariæ successione: eorum causæ sint Ecclesiasticæ, judicioque Ecclesiastico & secundum sanctiones Canonicas decidendæ; ac proinde in proposito casu graduum computatio Canonica præferenda sit Civili.

Sed melius hac in re computationi Canonica[m] Civilem, & hæc spectatâ proximioris præferunt ac presentandum, cum Felino *in c. Ex literâ 11. de Constitut. n. 4.* & Benedicto *in c. Raynucius 16. de Testament. V. Et uxorem, n. 85.* defendunt *cit. Garcias n. 25. & Palao n. 10.* solidâ nixi ratione; quòd computatio Canonica in matrimoniis contrahendis: in successione autem & juribus gradu proximiori debitis Legalis graduum computatio in Foro etiam Ecclesiastico & ipsis Romana Ecclesiæ terris attendatur, *can. Ad sedem 35. q. 5. Alex. de Nevo in c. fin. de Consang. & Affinit. n. 5.* Covarruvias

D d d d z

ruvias

ruvias p. 2. de Sponsal. cap. 5. §. 6. n. 8. & Sanchez Lib. 7. de Matrim. disp. 50. n. 8. beneficium autem consanguineo proximiori fundatoris, ex istius voluntate debitum, licet collatione Ordinarii & non merâ successione hæreditariâ acquiratur, ad istius tamen modum & sicut alia jura proximiori consanguineo assignata, deferatur; ac proinde proximitas eodem, quò in his modò sit investiganda. Unde pro Canonica computatione deducta ratio evanescit.

129. Dubium sextò est, an ad beneficium, fundatum pro consanguineis vel descendibus, præsentari valeat illegitimus & spurius, ad obtinenda beneficia dispensatione Apostolicâ habitatus. Præsentari aliorum consanguineorum instar talem posse, si legitimatus sit rescriptò Papæ, plerique concedunt; quòd talis legitimatio in rebus Ecclesiasticis præstet, quid præstare potest legitimatio Principis secularis; cum per illam illegitimus natalibus quoad Ecclesiastica plenè restituitur; ut, si ex fundatione præsentandus sit consanguineus proximior, ipse ab eoque descendentes remotiori consanguineo legitimo præferantur, Navarrus ad hanc Rubr. consil. 4. & cit. Garcias n. 46.

130. Si legitimatus sit rescriptò Principis secularis, an ad beneficium consanguineo relictum præsentari valeat, dubitandi ratio est; quòd hujusmodi Principis legitimatio ultra successiones, honores, aliosque temporales effectus non porrigatur, arg. c. Decernimus 2. c. Quantò 3. de Judiciis &c. Verius tamen etiam talis legitimatio ei proficit, ut ad beneficium pro consanguineis relictum præsentari possit, si ad beneficia sit dispensatus; quia, secularis Principis rescriptò legitimatus ad temporalia, de fundatoris familia & parentela esse intelligitur; ut nihil obstet, quò minus ad beneficia pro consan-

guineis erecta præsentetur, postquam beneficium capax redditus est Apostolicâ dispensatione, cit. Garcias n. 47. & Palanum, 11.

Dubium septimò est, an patronus præsentare teneatur digniorem. Dignus autem censetur, in quo non desideratur ulla qualitas in beneficiato, spectatâ tantum naturâ ipsius beneficii, quam fundatoris mente, requisita. Unde dignior est, in quo qualitates illæ excellunt; ut consideratis omnibus aptior esse judicatur ad obtinendum officium annexum beneficio, cui est præficiendus, Palao Tract. 13. disp. 2. p. 7. n. 5. & Pirrhing ad Decretal. Lib. 3. tit. 5. n. 98. Quò præmissò

Certum est primò, quemcumque tam laicum quam Ecclesiasticum patronum graviter obligari ad præsentandum dignum, ut liquet ex Trident. Sess. 24. cap. 18. de Reformat. Imò patronum Ecclesiasticum, si sciens indignum præsentaverit, jure præsentandi pro eo visum privari, arg. c. Cum in cunctis 7. §. in de Elect. Ecclesiasticum, inquam, & Sacerdot. Prius; quia laico propter jus variandi alterius præsentationem non solum non sed etiam postquam ab ipso præsentatus tanquam indignus repulsus est, permissum censet Panormit. in c. Cum vos 4. de Offic. Ordin. n. 1. & §. quem multis relictis loquitur Barbosa in cit. alleg. 72. n. 103. Posterius; quia etiam Ecclesiasticus indignum præsentans ignoranter, non repulsus, alium præsentare intra semestre potest, Azor p. 2. Instit. lib. 6. cap. 22. §. in fine. Imò etiam, si indignus scienter præsentatus intra semestre repellatur, alterius præsentationem ei permissam, censent Lessius Lib. 2. de J. & J. cap. 34. n. 18. & non obscurè Palao disp. cit. p. 6. n. 8. quòd c. Cum in cunctis cit. ceteris loquatur de electoribus, & quidem Episcoporum; ac proinde penalis ejus dispositio ad patronos

patronos etiam Ecclesiasticos, præsertim ad beneficia inferiora præsentantes, trahenda non sit, *arg. Reg. Odiæ 15. in 6.*

Aliud esset, si præsentatus tanquam indignus primùm repelleretur post quatuor aut sex mensium spatium jam elapsum; tali enim casu, si indignum patronus quicumque præsentavit scienter, vel per eum stetit, quò minus, personæ aptitudine intra quatuor aut sex menses exploratâ, citius repelleretur, beneficii devolutio ad superiorem fieret perinde, ut, si intra tempus illud nulla præsentatio fiat, *c. Unico in 6. cum, indignum & nullum præsentare, idem sint, c. Inter 2. de Translat. Episc. & c. Tua 12. de Cleric. non resident. Palao 1. cit. n. 8.*

Casu autem, quò patronus præsentatum bonâ fide habuit pro digno: & quò minus, ejus defectu aut vitiò intra quatuor aut sex menses exploratò, priùs repelleretur, per eum non stetit, laico quatuor, & Ecclesiastico sex menses denuo concedendos, supra n. 96. monui, *arg. c. Si electio 26. de Elect. in 6. cujus dispositioni etiam in præsentatione locum esse, in c. cit. notat Barbosa n. 2.*

134 Certum secundo est, digniorem præ digno ex obligatione à quovis patrono præsentandum, quando id expressè cautum est à fundatore, Palao 1. cit. n. 6. & contra, si beneficium ex istius voluntate certæ familiæ aut patriæ clerico conferendum sit, dignum ex ea oriundum extraneo, quantumvis aliis qualitatibus spectatis digniori, præferendum, Garcias p. 7. de Beneficiis cap. 15. n. 12. & Pirrhing 1. cit.

Dubio itaque locus potissimum est casu, quò specialis qualitas non exigitur in fundatione; eò enim ex obligatione solummodo dignum præsentandum, defumi ex *can. Monasterium 16. q. 7. ubi patrono permittitur præsentatio clerici,*

quem voluerit: dummodo *Malas non existat, & S. Synodo Tridentina Sess. 7. cap. 1. de Reformat. beneficia conferri jubente personis dignis & habilibus: contra ab eadem S. Synodo Sess. 24. cap. 18. de Reformat. exigi videtur præsentatio dignioris. Quæ veteris & novi etiam Juris definitiones in concordiana haud agrè reducuntur auxiliiò distinctionis inter beneficia, & ipsos etiam patronos.*

Cùm, si beneficium curatum sit, *cit. cap. 18. patronus Ecclesiasticus ad digniorem præsentandum obligetur, §. Si verò juris: & quidem secundum communem DD. sententiam instar electorum: quos, si digniorem & Ecclesiæ magis utilem aliis non præferant, graviter peccare cit. Sess. 24. cap. 1. §. Itaque, difertè habetur. A patrono autem laico ad ejusmodi beneficium præsentatus non, nisi dignus sit, institui jubetur §. Quod si jus cap. 18. cit. Idonei etiam tantum post *can. Monasterium cit. mentionem faciunt textus c. Quod autem 5. c. Eam te 22. c. Cùm autem 24. & c. Pastoralis 29. Unde, eum ad dignum tantum præsentandum obligari, Lambertinus & alii censent apud Azor p. 2. Instit. lib. 6. cap. 21. q. 5. qui tamen cum multis aliis à Garcia p. 7. cap. 16. n. 2. relatis, id in foro solum externo procedere: in interno autem ad beneficia curata etiam à laicis digniores ex obligatione præsentandos, censet.**

137 Si verò beneficium sit simplex, quemcunque patronum, licet digniorem præsentandò tutius agat, & Ecclesiæ voto magis respondeat, in utroque tamen Foro, si dignum præsentet, satisfacere, cum Petro Navarra Lib. 2. de Restit. cap. 2. n. 150. & Gutierrez Q. Canon. Lib. 2. cap. 11. n. 12. & 24. existimat *cit. Garcias n. 17. partim; quòd aliàs fere omnes Prælati essent in statu damnationis; cum beneficia dignis conferant, dignioribus sæpe prætermittis;*

- termiffis: partim verò; quòd ad beneficia digniorem præfentandi obligatio expreffa non fit Jure antiquò: Tridentinum autem *cit. Sess. 7. cap. 13.* folùm exprimat obligationem ea conferendi dignis & habilibus. Alii tamen, hanc S. Synodi difpofitionem in Foro folùm externo procedere: in interno autem five animæ Foro à patronis faltem Ecclefiafticis, ad quæcunq; beneficia præfentantibus, digniores dignis præferendos, volunt apud *cit. Garciam n. 2.* quod patroni quicunq; ex munere fuo teneantur rem Ecclefie utiliter gerere: quod non faciunt, qui præfentant dignum, præteritò eò, quem notabiliter judicant digniorem.
138. Dubium octavò est de Ordinario a liòve jus instituendi obrinente, an ex pluribus fucceffivè aut fimul præfentatis inftituere teneatur digniorem. Qua in re diftinguendi funt tres cafus.
- Primus est, quòd duo vel plures præfentantur ab uno patrono: quòd cafu, fi omnium merita & habilitas funt æqualia, locus est gratificationi, ut, quem vult, cæteris præferre & inftituere liberè poffit, *c. Cum autem cit. ubi Glosfa V. Judicio. Panormit. n. 1.* Barbofa & alii ab ipfo relati *n. 8.* Si verò ex iis unus cæteris notabiliter dignior judicetur, hunc illis præferendum, cum *cit. Panormit. n. 2.* defendunt Rochus *V. Honorificum cit. q. 1. §. Covarruvias in Reg. Peccatum 4. p. 2. §. 7. n. 4.* & Fagnanus *in c. Cum autem cit. n. 28.* quòd Jura, ficut in electione, *can. fn. dift. 63* fic etiam in inftitutione præferendum afferant eum, qui majoribus meritis jovatur: licet ad litium occasiones amputandas, ficut post electi confirmationem, fic etiam post inftitutionem præfentati fuflineatur factum, quòd dignioribus prælatuſ est dignus, ut iidem advertunt cum Lambertino *Lib. 5. p. 2. q. 7. art. 20. n. 4.*

Alter est, quòd duo præfentati funt pluribus patronis: quòd cafu, fi præfentatorum unus dignus à pluribus, alter verò dignior à paucioribus præfentatus, prior pofteriori, ac proinde dignior digniori est præferendus, Glosfa *in c. Quoniam 3. V. Majoribus, Panormit. ibid. n. 4.* & Barbofa *alleg. cit. n. 177.* id firmans DD. autoritate Rotæque decifionibus. Si verò major pars indignum, minor verò dignum præferret, hunc inftituendum, tradunt Rochus *V. Honorificum, q. 1. §. 43.* & Vivianus *Lib. 12. Tracta 101. Patron. cap. 8. n. 12.*

Major autem pars hoc loco creditur illa, quæ major est non folùm respectu totius numeri omnium patronorum, ut in electione, fed respectu aliarum partium patronorum; ut, fi ex illorum novem, quatuor Titium, tres Cajum & duo Sempronium dignos præfentent, Titium tanquam præfentatus à majori parte inftituendus. Ita *in c. Quoniam casus Andr. Panormit. n. 13.* Fagnanus *n. 14.* Barbofa *n. 3.* Gonzalez *n. 2.* & alii poffim tenent extra cafum, quòd præfentatio fit à pluribus tanquam à collegio; hoc enim fi contingat, eum folùm, qui à majori parte totius collegii, hoc est, feptem ex duodecim collegiarum fuffragiis præfentatur, inftituendum, cum Joan. Anib. Panormit. *l. cit. & Lambertino lib. 2. p. 3. q. 4. art. 4.* docet idem Barbofa *alleg. cit. n. 198.*

Tertius est, quòd duo vel plures præfentati funt à pari numero plurium patronorum: quòd cafu eum, qui ex pluribus præfentatis dignior est, cum Lambertino *q. cit. art. 12. ex c. Quoniam cit. colligit.* Si verò præfentati omnes æquè digni appareant, eum, quem Epifcopus vult inftituendum; ac proinde gratificationi locum esse, cum Palao *difp. cit. p. 9. n. 3.* & aliis exiftimat *cit. Barbofa n. 199. Et 200.* Dubium

144. Dubium nonum movetur, an, cum duorum, ad idem beneficium à diversis præsentatorum, neuter altero dignior apparet, tertius aliquis institui ab Episcopo possit. Id certè cum Sylvestro *V. Jus patronatūs. q. 8.* affirmant Vasquez *de Benefic. cap. 2. §. 1. n. 16.* & Azor *p. 2. Instit. lib. 6. cap. 21. q. 19. in fine*, eà ducti ratione; quòd tali institutione neutri patronorum præsentantiū, & ab his etiā præsentatorū injuria fiat; cum neuter patronorum, ut à se præsentatus, & præsentatorum etiam neuter jus habeat, ut ipse instituat,

145. Verum, quia à Regula generali, idoneos à patronis præsentatos extraneis quibuscunque præferente, *can. Decernimus. 16. q. 7. c. Illud 8. c. Ex insinuatione 14. bic.* duorum æquè idoneorum à diversis præsentatorum casus exceptus ullo Jure non reperitur, hóc casu gratificationi duntaxat sive præsentatorum unius prælationi, non eorum utriusque exclusioni & institutioni extranei sive alicujus tertii locum esse, cum Glossa *in can. Si plures 36. V. Aufervi. 16. q. 7.* & Panormit. *in c. Cum autem 24. n. 8.* meritò sustinet *cit. Palao p. 9. n. 4.*

Neque, extranei institutionem tali casu Episcopo permissam, evincit ratio in eam rem deducta; quia, licet tali casu patronorum præsentantium neuter jus habeat; ut à se præsentatus præferatur præsentato à compatrono: & præsentatorum etiam neuter; ut ipse alteri ad idem beneficium ab alio præsentato præferatur: jus tamen patronus uterque habet; ne à se præsentato præferatur extraneus: & ne ille tibi præferatur, jus etiam habet præsentatorum uterque; ut adeò extranei in beneficio patronato institutio, tam patronis quàm præsentatis, ut in illo præsentatorum alter instituat, ac proinde disjunctivum & alternativum jus habentibus, maxime sit præjudicialis, *arg. can.*

Si forè cit. quòd cavetur; ne electorum votis in duos pari numero divisus à Metropolitanò ordinetur sive in Ecclesia instituat, qui ab electoribus non fuit expostulatus: cujus ratio redditur; ne Episcopus non optatus sive ab eligentibus non expostulatus contemnatur, aut sit exosus; quæ cum etiam militet contra extraneum à compatronorum neutro præsentatum, huic præsentatorum alterum, quem superior instituens elegerit, præferri, est necesse, sicut *c. Cum autem cit.* junctâ Glossâ *V. Judiciò*, patronò laicò, variandò duos æquè idoneos præsentante, Episcopi quidem arbitrio & gratificationi relinquitur, quem ex illis instituat, quin beneficium tertio ab illo non præsentato valeat conferre, *arg. c. Venerabilem 34. de Elect.* junctâ Glossâ *V. Favere*, ex cujus dispositione, Imperatorem eligentium votis in duos pari utrinque numero paribusque meritis electorum divisus, Papa gratificandò duorum, in quos paria vota collata sunt, alteri alterum, non utriusque extraneum præferat.

Magis in speciem pro extranei institutione facit; quòd, cum duo dignitate pares à diversis præsentantur, invalida esse videatur præsentatio utriusque; cum in discordia patronorum *c. Quoniam 3.* ad præsentationis valorem exigatur, ut *Majoribus adjuvetur meritis & plurimorum eligatur & approbetur assensu*. Sed hoc quoque non urget; quia *c. cit.* sermo est de solo casu, quò in discordia præsentantur plures, votorum numero & meritis inæquales: & ex iis præfertur, qui *Majoribus adjuvetur meritis & plurimorum approbatur assensu*: casus autem duorum æquè idoneorum à diversis præsentatorum non attingitur; ut istò gratificationi locus sit argumentò *c. Venerabilem & c. Cum autem cit.* junctò *can. Si forè cit.* quem textum respiciens Glossa *in c.*

E e e e

Quo-

Quoniam cit. V. Majoribus, extranei sive tertii alicujus, à patronis non præsentati, institutionem non admittit, sed à pluribus præsentatum præfert casu, quò à diversis præsentatorum unus solo votorum numero, non etiam meritis alterum excedit; ne extraneus à patronis non præsentatus facile contemnatur aut sit exosus. Unde hòc quoque casu præsentatio invalida non est, ut cum Fagnano in e. Cum autem cit. n. 23. existimat Pirrhing ad hanc Rubr. n. 100.

146. Excipiendus tamen est casus, quò compatroni laici, à quibus diversi præsentati sunt, in tertii ab Episcopo eligendi institutionem consentirent: uti & quò ex duorum alterius institutione timetur grave scandalum, aliàque incommoda, quæ institutione tertii possent evitari. Lotter. de Benefic. Lib. 2. q. 6. n. 27.

ARTICULUS VIII.
De Modis, quibus Jus Patronatus in alios transfertur.

SUMMARIUM.

- 147. Transfertur I. Successione ad omnes Patroni hæredes:
- 148. Nisi unus in re certa sit institutus.
- 149. Uni patrono plures hæredes in capita,
- 150. Ipsi verò in stirpes succedunt:
- 151. Quò modò etiam succeditur pluribus compatronis.
- 152. Quæ successiones declarantur exemplis.
- 153. Ad fideicommissarium non transit Personale:
- 154. Sed Reale tantùm jus Patronatus.
- 155. In divisione hereditatis uni non adjudicatur Personale.

- 156. II. Donatione & legato transfertur Reale:
- 157. Et Personale in Ecclesiam sine
- 158. In laicum verò cum Episcopi consensu.
- 159. Sine hoc tamen licet cedat compatrono.
- 160. III. Permutatione pro alio jure spirituali annexo:
- 161. Non tamen decimis, pro eo laico dicitur vel remissis.
- 162. IV. Venditione villa Gr. cui est annexum.
- 163. Personali venditio aperit fideicommissaria est.
- 164. V. Infundatione & Emphyteuotione rei, cui est annexum.
- 165. VI. Tali rei Locatione ad longum:
- 166. Non ad breve durat tempus.
- 167. Quà tamen presentati sui ad egnatorem transferuntur.
- 168. Alià quàm Locationis ratio est Emphyteuotione:
- 169. Nonnullis tamen casibus exceptis.
- 170. VII. Privilegio Apostolico.
- 171. VIII. Prescriptione adversus laicum Ordinariis.
- 172. Et quadragenaria adversus Ecclesiam:
- 173. Adversus quas id laici aliter transferri,
- 174. Aliis modernò Jure præscribitur.

Ecclesie fundacione, constructio-
ne, dotacione semel legitime
acquistum Patronatus jus à pro-
mis ejus aut aliorum beneficiariorum
Ecclesiasticorum fundatoribus ad
alios transferri, quotidiana experientia
docet, & diversimodè potest.
Primò enim transfertur successione
Hæreditaria. can. Considerandum, c. 1. §. 1.